

คสส.

ฉบับที่ 3/พฤษภาคม

มาตรฐานกุ้งทะเลไทย มาตรฐานสากล แตกต่างกันอย่างไ?

โดย ธนาภรณ์ มั่งสังข์ และ จำเริญศรี ถาวรสุวรรณ

ศูนย์วิจัยสุขภาพสัตว์น้ำสงขลา กองวิจัยและพัฒนาสุขภาพสัตว์น้ำ กรมประมง

อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมานานกว่า 20 ปี จนสามารถกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นผู้นำในด้านการผลิต ส่งออก และเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงกุ้งของโลก ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยมีพื้นที่การเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลทั้งประเทศรวม 299,844 ไร่ มีฟาร์มจำนวน 21,082 ฟาร์ม และผลผลิตทั้งสิ้น 294,780 ตัน มีทั้งกุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งโอคัก กุ้งแชบ๊วย และ กุ้งอื่นๆ โดยผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไม มีปริมาณมากที่สุด 281,918 ตัน รองลงมา กุ้งกุลาดำ 12,098 ตัน กุ้งแชบ๊วย 237 ตัน ตามลำดับ (กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง, 2560) และจากสถิติการส่งออกกุ้งของไทย ช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2563 ที่ส่งไปยังประเทศต่างๆ เช่น จีน ญี่ปุ่น และอื่นๆ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป (อียู) ออสเตรเลีย และอีกหลายประเทศ มีปริมาณรวม 20,469 ตัน คิดเป็นมูลค่า 5,156 ล้านบาท นับว่ากุ้งทะเลเป็นสินค้าที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพสินค้าจำเป็นต้องมีความเข้มงวดและควรมีลำดับขั้นตอนการผลิตหรือกระบวนการการผลิตต้องได้รับมาตรฐาน เพราะการมีมาตรฐานจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและควบคุมคุณภาพผลผลิตสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจน เพื่อให้สินค้าประมงนั้นมีคุณภาพที่ดีปลอดภัยต่อสุขภาพ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศคู่ค้า

ปัจจุบันอุตสาหกรรมกุ้งมีการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น มาตรฐานและเงื่อนไขในการส่งออกของสินค้าและผลิตภัณฑ์กุ้ง จึงมีมากขึ้นตามลำดับ ผู้บริโภคต้องการให้มีวิธีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าที่โปร่งใส มีระบบการรับรองที่ตรวจสอบได้ตามหลักสากล มีความปลอดภัยทางด้านอาหาร นอกจากนี้แล้วยังคำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากร สวัสดิภาพสัตว์ ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสวัสดิการของแรงงานผู้ปฏิบัติงาน ประกอบกับกุ้งทะเลได้ถูกประกาศให้เป็นสัตว์น้ำควบคุมตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 หมวด 6 การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (กรมประมง, 2560)

หน่วยงานกรมประมงในฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐในการควบคุม ดูแล การผลิตสัตว์น้ำ เพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคสัตว์น้ำที่มีคุณภาพและปลอดภัย มีการดำเนินการด้านระบบการรับรองมาตรฐานฟาร์มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 และพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะกุ้งทะเล มาตรฐานที่ประเทศไทยใช้อยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับกุ้งทะเลมีทั้งฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาล ตลอดจนถึงฟาร์มเลี้ยง เพื่อให้ครอบคลุมตลอดสายการผลิตกุ้งทะเล กล่าวคือ ตั้งแต่การผลิตลูกพันธุ์ การเลี้ยง การเก็บเกี่ยว การขนส่งออกจากฟาร์ม โดยสามารถแยกมาตรฐานได้ 3 ระดับ คือ 1) มาตรฐานของกรมประมง ได้แก่ มาตรฐาน GAP กรมประมง และ CoC ซึ่งเป็นมาตรฐานทั่วไป (ดำเนินการโดยสมัครใจ) 2) มาตรฐานแห่งชาติของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่พัฒนาโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) เป็นมาตรฐานสินค้าเกษตรที่กำหนดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือมาตรฐานทั่วไป ได้แก่ มกษ.7422 และ มกษ.7401 และมาตรฐานบังคับ ได้แก่ มกษ.7432 และ 3) มาตรฐานระดับสากลที่เกี่ยวข้องกับกุ้งทะเล เช่น มาตรฐาน ASC, BAP และ GLOBALG.A.P. ซึ่งเป็นมาตรฐานทั่วไปเช่นกัน

มาตรฐาน ที่มีการรับรองในปัจจุบัน ได้แก่

<p>มาตรฐานกรมประมง</p> 	<p>มาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ</p> 	<p>มาตรฐานสากล</p>
<p>1. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (Good Aquaculture Practice : GAP) สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลกุ้งทะเล พ.ศ. 2553 กรมประมง</p>	<p>1. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับฟาร์มผลิตลูกกุ้งขาวแวนนาไม่ปลอดโรค (มกษ.7432-2558)</p>	<p>1. มาตรฐาน Aquaculture Stewardship Council (ASC)</p>
<p>2. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (Good Aquaculture Practice : GAP) สำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล พ.ศ. 2553 กรมประมง</p>	<p>2. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเพาะและอนุบาลลูกกุ้งทะเล (มกษ.7422-2561)</p>	<p>2. มาตรฐาน Best Aquaculture Practices (BAP)</p>
<p>3. มาตรฐานโคดีด ออฟ คอนดัค (Code of Conduct : CoC) สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์ อนุบาล และเลี้ยงกุ้งทะเล พ.ศ. 2546 กรมประมง</p>	<p>3. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ.7401-2562)</p>	<p>3. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GLOBALG.A.P.)</p>
	<p>4. มาตรฐานการเลี้ยงกุ้งทะเลระบบอินทรีย์ (มกษ.7413-2550)</p>	<p>4. มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ (International Federation of Organic Agriculture Movements : IFOAM)</p>

มาตรฐานสำหรับฟาร์มแต่ละประเภท

มาตรฐาน	ประเภทฟาร์ม	
	ฟาร์มเพาะและอนุบาล	ฟาร์มเลี้ยง
GAP กรมประมง	✓	✓
CoC กรมประมง	✓	✓
มกษ.7432-2558 (ลูกกุ้งขาวแวนนาไม่ปลอดโรค)	✓	
มกษ.7422-2561	✓	
มกษ.7401-2562		✓
มกษ.7413-2550 (กุ้งอินทรีย์)		✓
ASC (EU)	✓	✓
BAP (USA)	✓	✓
GLOBALG.A.P. (EU)	✓	✓
IFOAM (EU)	✓	✓

มาตรฐานมีข้อกำหนดเป็นอย่างไร จำแนกตามแต่ละประเภทได้ดังนี้

รายละเอียดข้อกำหนด	มาตรฐาน									
	GAP	CoC	มกษ. 7432- 2558	มกษ. 7422- 2561	มกษ. 7401- 2562	มกษ. 7413- 2550	ASC	BAP	GLOBAL G.A.P.	IFOAM
➤ ทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
➤ สถานที่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ การจัดการทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ หลักการผลิต (คู่มือฟาร์ม)		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ ปัจจัยการผลิต (อาหาร อาหารเสริม วิตามิน)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ อาหารและการให้อาหาร		✓	✓	✓	✓	✓				✓
➤ การจัดการดูแลสุขภาพสัตว์น้ำ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ ความหนาแน่นการปล่อยลูกกุ้ง	✓	✓		✓	✓	✓				✓
➤ สุขลักษณะฟาร์ม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ น้ำทิ้งและตะกอนเลน		✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ ยา สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ การรวมกลุ่มและการฝึกอบรม		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ การจัดการพ่อแม่พันธุ์				✓						
➤ การคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กุ้งขาวแวนนาไม่ปลอดโรค			✓							
➤ เข้าร่วมการเฝ้าระวังโรค (target surveillance)			✓							
➤ ระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ			✓				✓	✓		✓

รายละเอียดข้อกำหนด	มาตรฐาน									
	GAP	CoC	มกษ. 7432- 2558	มกษ. 7422- 2561	มกษ. 7401- 2562	มกษ. 7413- 2550	ASC	BAP	GLOBAL G.A.P.	IFOAM
➤ โรคและการกักกันโรค			✓	✓	✓		✓	✓		✓
➤ พลังงานและเชื้อเพลิง		✓		✓	✓			✓	✓	✓
➤ แรงงานและสวัสดิการ		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓
➤ ความรับผิดชอบทางสังคม		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓
➤ ความหลากหลายทางชีวภาพ		✓				✓	✓	✓	✓	✓
➤ การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ การปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตระบบอินทรีย์						✓				✓
➤ ไม่จับกึ่งจากธรรมชาติมาเป็นพ่อแม่พันธุ์และไม่ ดัดแปลงพันธุกรรม						✓		✓		✓
➤ การใช้โปรตีนจากแหล่งธรรมชาติเป็นอาหารกึ่ง ทะเล เช่น ปลาจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและ ความยั่งยืนของการทำการประมง รวมถึง น้ำมันปาล์มและถั่วเหลืองต้องได้รับอนุญาตตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง							✓	✓	✓	✓
➤ การเก็บข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
➤ การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ความเป็นมาของมาตรฐาน ที่ใช้ในการรับรองสำหรับกุ้งทะเล มีดังนี้

มาตรฐานกรมประมง มีดังนี้

1. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (Good Aquaculture Practice : GAP) สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลกุ้งทะเล และสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล พ.ศ. 2553 กรมประมง

กรมประมงมีการออกระเบียบว่าด้วยการออกใบรับรองการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ (จี เอ พี) มาตั้งแต่ พ.ศ. 2547 และมีการปรับปรุงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน คือ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นมาตรฐานการจัดการฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีการจัดการสุขอนามัยของฟาร์มที่ดีและผลิตผลจากการเพาะเลี้ยงมีคุณภาพดีและมีความปลอดภัย (Food Safety) ตามหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กรมประมง และ/หรือ มกอช. กำหนด

2. มาตรฐานโค้ด ออฟ คอนดัก (Code of Conduct : CoC) สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลกุ้งทะเล และสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล พ.ศ. 2546

กรมประมงออกระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการขอใบรับรองฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลที่มีการผลิตตามมาตรฐานโค้ด ออฟ คอนดัก (Code of Conduct) หรือ ซี โอ ซี (CoC) พ.ศ. 2546 มาตรฐานนี้มีข้อกำหนดมากกว่า GAP โดยเน้นเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อให้อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลอย่างยั่งยืน โดยกุ้งที่ผลิตจากมาตรฐาน CoC จะเป็นกุ้งที่มีคุณลักษณะ 3 ประการ คือมีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานแห่งชาติ ออกโดยสำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีดังนี้

1. มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.7432-2558 การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มผลิตลูกกุ้งขาวแวนนาไม่ปลอดโรค

มาตรฐานฉบับนี้เป็นมาตรฐานบังคับฉบับแรกที่ใช้กับสัตว์น้ำ จัดทำขึ้นเนื่องจากอุตสาหกรรมการเลี้ยงกุ้งขาวของไทยประสบปัญหาเรื่องโรคติดเชื้อโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคตับวายเฉียบพลัน (AHPND) หรือโรคตายด่วน (EMS) ซึ่งทำความเสียหายในกุ้งขาวแวนนาไม่ขนาดเล็กอายุ น้อยกว่า 35 วันหลังปล่อยลงเลี้ยงบ่อดิน จากการตรวจสอบข้อมูลพบว่าคุณภาพของลูกกุ้งเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดโรค กรมประมงจึงเสนอแนวทางในการป้องกันโรคกุ้งโดยเริ่มจากต้นสายการผลิตคือระบบการผลิตลูกกุ้งควรมีมาตรฐานมาควบคุมเพื่อให้ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำปลอดโรคป้อนให้กับฟาร์มเลี้ยง

2. มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.7422-2561 การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเพาะและอนุบาลลูกกุ้งทะเล

มาตรฐานฉบับนี้เป็นมาตรฐานทั่วไป ซึ่งจัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 สืบเนื่องมาจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401-2552) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งทะเล คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร จึงเห็นสมควรจัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเพาะและอนุบาลลูกกุ้งทะเล เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลตลอดสายการผลิตให้ได้ผลิตผลกุ้งทะเลเป็นที่ยอมรับต่อผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งได้มีการปรับปรุงมาจนถึงปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และข้อมูลทางวิชาการที่เปลี่ยนแปลงไป

3. มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.7401-2562 การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล

มาตรฐานฉบับนี้เป็นมาตรฐานทั่วไป ถูกประกาศเป็นมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401-2552) โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งทะเล ซึ่งได้มีการแก้ไขปรับปรุงมาตรฐานฉบับเดิม และกำหนดขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และข้อมูลทางวิชาการที่เปลี่ยนแปลงไป

4. มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.7413-2550 การเลี้ยงกุ้งทะเลระบบอินทรีย์

มาตรฐานฉบับนี้เป็นมาตรฐานทั่วไป ถูกประกาศเป็นมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร และอาหารแห่งชาติ : การเลี้ยงกุ้งทะเลระบบอินทรีย์ (มกษ. 7413-2550) โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เหตุเนื่องจากกุ้งทะเลเป็นสินค้าส่งออกที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ประกอบกับปัจจุบันผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพ ความปลอดภัย และแหล่งที่มาของอาหารเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยระบบอินทรีย์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเลี้ยงกุ้งทะเลให้มีคุณภาพและความปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค

มาตรฐานสากล

1. มาตรฐาน Aquaculture Stewardship Council (ASC)

ASC เป็นมาตรฐานสำหรับฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของสหภาพยุโรป ที่พัฒนาขึ้นโดยความร่วมมือของหน่วยงาน World Wide Fund for Nature (WWF) ในอเมริกาและเนเธอร์แลนด์ เมื่อปี 2010 (พ.ศ. 2553) ในนาม Aquaculture Stewardship Council (ASC) ซึ่งมาตรฐานนี้ถูกให้ความสนใจจากลูกค้าที่ต้องการบริโภคกุ้งทะเลที่มีการเพาะเลี้ยงอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป รวมไปถึงประเทศออสเตรเลีย ปัจจุบันฟาร์ม เบสท์ อะควาคัลเจอร์ พาร์ทเนอร์ เป็นฟาร์มที่ได้รับหนังสือรองมาตรฐาน ASC ในฐานะฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นแห่งแรกในประเทศไทย ซึ่งมาตรฐาน ASC มีข้อกำหนดดังนี้

- 1) ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)
- 2) อาหาร (Feed)
- 3) มลพิษทางน้ำและตะกอน (Pollution)
- 4) โรคกุ้งทะเล (Diseases)
- 5) ยาปฏิชีวนะ (Antibiotics)
- 6) สังคมและสวัสดิภาพแรงงาน (Social)

2. มาตรฐาน Best Aquaculture Practices (BAP)

BAP คือ มาตรฐานกระบวนการเลี้ยงและแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารจากสัตว์น้ำ ที่ Aquaculture Certification Council, Inc. (ACC) ของสหรัฐอเมริกา จะเป็นผู้ให้การรับรองแก่ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบตามมาตรฐาน BAP ที่ครอบคลุมกระบวนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยเฉพาะกุ้ง ตั้งแต่ระบบมาตรฐานในโรงเพาะฟักกุ้ง (Shrimp Hatchery) ระบบมาตรฐานสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้ง (Shrimp Farm) จนถึงระบบมาตรฐานสำหรับสถานประกอบการแปรรูปอาหารทะเล (Seafood Processing Plant) ซึ่งครอบคลุมหลักการสำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านชุมชน (Community) สิ่งแวดล้อม (Environment) ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อาหาร (Food Safety) และกระบวนการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

ทั้งนี้ มาตรฐาน BAP ถือเป็นมาตรฐานโดยความสมัครใจของผู้ประกอบการ ที่ไม่อยู่ภายใต้ระเบียบบังคับขององค์การอาหารและยาของสหรัฐอเมริกา (U.S. Food and Drug Administration : US FDA) แต่หากผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารที่มีวัตถุประสงค์หลักจากกุ้ง หรือสัตว์น้ำอื่นๆ ต้องการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารสู่ตลาดสหรัฐอเมริกา ผ่านเครือข่ายค้าปลีกรายใหญ่ เช่น Wal-Mart หรือ Safeway จำเป็นอย่างยิ่งที่ผลิตภัณฑ์อาหารนั้น ต้องผ่านการรับรองมาตรฐาน BAP จาก ACC ก่อนนำเข้าไปจำหน่ายในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2549 เป็นต้นมา ปัจจุบันมีหลายบริษัทที่ผ่านการรับรองมาตรฐานแล้ว เช่น รูปิคอนกรุ๊ป (ประกอบด้วย บจ.อันดามันซีฟู้ด, บจ.จันทบุรีซีฟู้ดส์ และ บจ.ไทยแลนด์ ฟิชเชอร์รี่ โคลสตรอลเจจ) บริษัท ยูเนี่ยน โพรเซ่น โปรดักส์ จำกัด และบริษัท ไทยรอยัล ฟรอสเซ่นฟู้ด จำกัด เป็นต้น

3. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GLOBALG.A.P.)

GLOBAL G.A.P. คือ มาตรฐานภาคเอกชนสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรของกลุ่มผู้ค้าปลีกในยุโรป มีที่มาจากมาตรฐาน GAP หรือ Good Agricultural Practice ขององค์การอาหารและเกษตรกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Food and Agriculture Organization-FAO) ซึ่งเป็นแนวคิดเรื่องการทำเกษตรอย่างยั่งยืน ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และสังคม

ในปี พ.ศ.2540 กลุ่มผู้ค้าปลีกในยุโรป (Euro-retailer Produce Working Group-EUREP) ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาจัดตั้งมาตรฐาน "Eurep GAP" และได้เปลี่ยนชื่อในปลายปี พ.ศ.2550 เป็น "Global GAP" โดยมาตรฐานดังกล่าว มุ่งรับรองคุณภาพการเพาะปลูกสินค้าเกษตร เช่น สินค้าพืช สินค้าปศุสัตว์ และสินค้าประมง เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าสินค้าอาหารที่ผลิตจากฟาร์มดังกล่าว นั้นปลอดภัยจากสารเคมีและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย และมีการคำนึงถึงสวัสดิภาพความปลอดภัยของแรงงานและสวัสดิภาพสัตว์

มีข้อกำหนดด้านผลิตสินค้าจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 6 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย (Legal compliance) ความปลอดภัยด้านอาหาร (Food safety) สวัสดิภาพและความปลอดภัยของแรงงาน (Workers' occupational health & safety) การประเมินความเสี่ยงด้านสังคม (GLOBALG.A.P. Risk Assessment on Social Practice (GRASP)) สวัสดิภาพสัตว์ (Animal welfare) และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ (Environmental and ecological care)

Global GAP ไม่ใช่ระเบียบของสหภาพยุโรป แต่เป็นมาตรฐานที่จัดทำโดยภาคเอกชนยุโรป ซึ่งได้อ้างอิงข้อกำหนดส่วนใหญ่ตามระเบียบของสหภาพยุโรป และมีข้อกำหนดบางอย่างเข้มงวดสูงกว่า เช่น การกำหนดระดับสูงสุดของสารตกค้างในอาหาร (Maximum Residue Level: MRL) อีกทั้งไม่มีมาตรฐานบางอย่างที่ทางการสหภาพยุโรปกำหนดไว้ เช่น มาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ ปี พ.ศ. 2552 มีผู้ผลิตที่ได้รับรองมาตรฐาน Global GAP มากกว่า 80,000 ราย ใน 80 ประเทศทั่วโลก สำหรับประเทศไทยเองมีผู้ผลิตที่ได้รับการรับรองเพียงไม่กี่ราย

4. มาตรฐาน IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements)

เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นโดยสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (International Federation of Organic Agriculture Movements - IFOAM) ซึ่งได้ริเริ่มจัดตั้งโครงการรับรองระบบงานเกษตรอินทรีย์ IFOAM (IFOAM Accreditation Programme) ขึ้นในปี พ.ศ. 2535 เพื่อให้บริการรับรองระบบงานแก่หน่วยตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ต่างๆ ทั่วโลก ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 สหพันธ์ ได้จัดตั้ง IOAS (International Organic Accreditation Service) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการรับรองระบบงานนี้ ภายใต้กรอบของโครงการรับรองระบบงานเกษตรอินทรีย์ IFOAM โดย IOAS จัดทะเบียนเป็นองค์กรไม่แสวงกำไร มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา

สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท. : Organic Agriculture Certification Thailand) เป็นองค์กรอิสระที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดยมีเป้าหมายให้บริการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้เริ่มพัฒนามาตรฐานเกษตรอินทรีย์เป็นครั้งแรก ปี พ.ศ. 2544 ดำเนินการจดทะเบียนเป็นมูลนิธิมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และได้รับการรับรองระบบงานเกษตรอินทรีย์ IFOAM นี้จาก IOAS ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 โดยเป็นหน่วยตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์แห่งแรกในเอเชียที่ได้รับการรับรองระบบงานนี้ ในระบบนี้ มกท. สามารถให้บริการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ในขอบข่ายเกี่ยวกับ การเพาะปลูกพืช การเก็บผลผลิตจากป่าและพื้นที่ธรรมชาติ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปและจัดการผลผลิต และปัจจัยการผลิตเพื่อการค้า ผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองจาก มกท. ตามระบบนี้ จะสามารถใช้ตรารับรองเกษตรอินทรีย์ของ มกท. ร่วมกับตรา "IFOAM Accredited" (ต้องใช้ร่วมกันเสมอ) ซึ่งปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกยอมรับเป็นเกณฑ์มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ขั้นต่ำ สินค้าอินทรีย์เพื่อการนำเข้า เช่น ออสตรেলี นิวซีแลนด์ ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น

แหล่งสืบค้นข้อมูล

- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2562. ประกาศกรมประมง เรื่อง ข้อกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลซึ่งเป็นกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม ภายในเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ต้องแจ้งการประกอบกิจการ พ.ศ. 2562. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2563, จาก https://www4.fisheries.go.th/file_area/201910221331001_file.PDF
- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2560. พระราชกำหนดการประมง พ.ศ.2558 และพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560
- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. GAP กรมประมง มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.fisheries.go.th/sf-kalasin/web2/images/download/16065803.pdf>
- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. GAP กรมประมง มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563, จาก https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20170519150657_file.pdf
- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2546. ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการขอใบรับรองโรงเพาะฟักและอนุบาลกุ้งทะเลที่มีการผลิตตามมาตรฐานโค้ด ออฟ คอนดัค (Code of Conduct) หรือ ซี โอ ซี (CoC) พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2563, จาก https://www.fisheries.go.th/shrimp/download/CoC_H.pdf
- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2563. ระเบียบกรมประมงว่าด้วยการออกใบรับรองการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับการผลิตสัตว์น้ำ (จี เอ พี) (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2563, จาก https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20200423140314_1_file.pdf
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. มาตรฐาน IFOAM. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.organic.moc.go.th/th/standard/ecocert>
- กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง. 2560. สถิติการประมงแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558, ฉบับที่ 5/2560 คนรักษ์ผัก. 2554. ระบบโกลบอล จี เอ พี (Global GAP). สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=freshfarm&month=08-04-2011&group=2&gblog=3>
- เครือเจริญโภคภัณฑ์. 2563. ส่งออกกุ้งไทย 2 เดือนแรก ปี 2563, วารสารชาวกุ้ง ปีที่ 32, ฉบับที่ 381 เดือนเมษายน 2563 : 4
- สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์. 2562. รู้จัก มกท.. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2563, จาก <http://acorganic-cert.or.th/>
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. มาตรฐานสินค้าเกษตร. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.acfs.go.th/#/standard-commodity/search>
- องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล. 2559. ก้าวสำคัญของไทย ฟาร์มกุ้งแห่งแรกที่ได้รับการรับรองจาก ASC. สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2563, จาก https://wwf.panda.org/wwf_news/?282970/FirstASC-CertifiedShrimpFarm
- Aquaculture Stewardship Council. 2020. Our standard. Retrieved May 14, 2020 from <https://www.asc-aqua.org/what-we-do/our-standards/farm-standards/the-shrimp-standard/>
- Best Aquaculture Practice. 2017. Finfish and Crustacean Farm. Retrieved May 15, 2020 from <https://www.bapcertification.org/Standards GLOBALG.A.P.. The GLOBALG.A.P Aquaculture Standard. Retrieved May 18 2020, from>
- https://www.globalgap.org/uk_en/for-producers/globalg.a.p/integrated-farm-assurance-ifa/aquaculture/
- IFOAM EU GROUP. LIST OF EU ORGANIC REGULATION. 2009. Retrieved May 27 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R0710&rid=2>